

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

68. ÅRGANG

18. MAI 1956

A V I N N H O L D E T :

BØNNEN TIL DEN HELLIGE ÅND - MESSEN, DEN
UKJENTE - LEGENDA OM HALLVARD DEN HEILAGE -
DE MANNLIGE ORDENSAMFUNN I NORGE. I.: KON-
GREGASJONEN AV JESU OG MARIAS HELLIGE HJERTER
- BLIKK PÅ TIDEN - GUDS PENNFÅKTARE - PILEGRIMSVEIEN
TIL COMPOSTELA - LOURDES OG FATIMA - UTLANDET

NR

10

NESTE NUMMER KOMMER 31. MAI 1956.

Bønn til den Hellige Treenighet

Vårt religiøse liv er ikke bare en streben mot et himmelsk ideal, det er især et samfunn med de tre guddommelige personer, Faderen, Sønnen og den Hellige Ånd. «Guds rike er inneni Eder.» (Luk. 17, 21.)

Søster Elisabeth de la Trinité, en karmelitternonne som levet i Dijon i Frankrike, og hvis liv var som en uavbrutt lovsang til Tre-enigheten, har skrevet denne bønn som ble funnet etter hennes død (1906):

«Hellige Treenighet, du min Gud som jeg tilber, hjelp meg å glemme meg selv for helt å gå opp i deg, uforstyrrelig og rolig som om min sjel alt var i evigheten. Måtte intet hindre min fred eller vende meg bort fra deg, du den evig uforanderlige, men la hvert minutt føre meg lenger inn i ditt utgrunnelige dyp.

Gjør min sjel stille, la den være din himmel, stedet du elsker å bo og holde hvile. Måtte jeg aldri forlate deg der, men fullt og helt være til stede, årvaaken i min tro, tilbedende, helt undergitt din skapende kraft.

Du min Herre, Kristus, korsfestet av kjærlighet, hvor gjerne ville jeg ikke være ditt hjertes utvalgte; jeg ville overøse deg med lovprisinger, jeg ville elske deg inntil døden! . . . Men jeg føler min avmakt, og jeg ber at du må la min sjel føye seg etter alle din Ånds innskytelser og gå helt opp i deg, at du må fylle meg helt, omdanne meg til deg, så mitt liv blir som en eneste utstråling av ditt liv. Kom du og bli i meg som tilbeder, forsoner og Frelser.

Du evige Ord, Guds tale til meg, jeg vil leve mitt liv lyttende til deg, jeg vil åpne mitt sinn for å lære alt av deg. Og gjennom alt mørke, all tomhet, all avmakt vil jeg så alltid holde blikket festet på deg og bli i ditt lys. Du hellige ledestjerne, hold mitt sinn fanget så jeg ikke lenger kan bryte ut av din stråleglans.

Å altfortørende ild, kjærlighets Ånd, stig ned i mitt sinn, at mysteriet om Ordet som ble kjød må fornyes også i min menneskelighet.

Og du, Fader, bøy deg ned til din arme lille skapning, dekk meg med din skygge, og se i meg intet annet enn din elskede Sønn i hvem du har hele ditt velbehag.

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd.
St. Dominikus kirke.
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet.
St. Pauls Kirke
Moderhuset
Florida Sykehus
Øyenklinikken
St. Josephs Hosp., Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
S. Elisabeth Inst., Hammerfest
St. Theresia kirke, Hønefoss.
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

Oslo

Bergen

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 20. MAI: 1. Pinsedag. Ep. Ap.gj. 2, 1—11. Ev. Joh. 14, 23—31. Pinsemandag: Ep. Ap.gj. 10, 34; 42—48. Ev. Joh. 3, 16—21. Tirsdag: I Pinseoktaven. Onsdag: Imbredsagsmesse. Torsdag: I Pinseoktaven. Fredag: Imbredsagsmesse. Lørdag: Imbredsagsmesse.

SØNDAG 27. MAI: Tre-enighetssøndag. Ep. Rom. 11, 33—36. Ev. Matt. 28, 18—20. Mandag: Augustin, bisk., bekj. Tirsdag: Maria Magdalena de Pazzis, jomfru. Onsdag: Ferialdag. Torsdag: Kristi Legemsfest. Fredag: Maria, himmeldronningen (egtl. 31. mai). Lørdag: Marius Lørdagsmesse.

SØNDAG 3. JUNI: Feiring av Kristi Legemsfest. Ep. 1. Kor. 11, 23—29. Ev. Joh. 6, 56—59.

Dominikanerne

fremfører herved sin varmeste takk til alle som så generøst har støttet og hjulpet oss ved basaren.

Hjertelig takk!

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
 Service: Oslo 56 35 92

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKE BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: St. Olavs kirke,	7.00	11.00
Akersveien 1. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	8.30	9.45 m. eng. pr.
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberget. 15, tlf. 442324	8.15	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 37 78 68	—	8.15
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209.	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410.	8.00	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 2019	9.00	—
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.30
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.30
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 7, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgars kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225	8.00	10.30
LILLESTRØM: St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5, tlf. 712378	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerter kapell, Nyveien 17, tlf. 537735	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 9028 (Drammen)	—	9.00
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45

TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:

TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20220	6.30	9.15
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kapell, Lars Guttormsensgt. 68, tlf. 2779	7.30	10.30
MOLDE: St. Sunniva kapell, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30

DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:

TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 314	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	—	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 20.

Annonsør: Innen torsdag før utg.-dagen (se nederst på omslagssiden). 24 numre årlig. - Postgiro 15986.

Bønnen til Den hellige Ånd

Da Herren var sammen med sine disipler for siste gang før sin død, sa han til dem: «Dette har jeg talt til dere i den tid da jeg enda var hos dere. Men talsmannen Den hellige Ånd, som Faderen vil sende i mitt navn, skal undervise dere i alt og minne dere om alt jeg har sagt dere (Joh. 14, 25—26).

Man kan ikke uten videre erkjenne og anta Kristus. I ham er Guds Sønn blitt menneske og står nu blant oss. Men dette betyr ikke bare en stor hemmelighet som overgår vår forstands krefter, men også *dom*, for i Kristus, hans vesen, hans ord og hans skjebne blir det tydelig i hvilken fortapelse vi befinner oss. Å erkjenne ham heter samtidig å erkjenne seg selv, men dette vil egenviljen ikke. Å anta og forstå Kristus blir bare mulig ved ham i hvis makt Guds sønn er blitt menneske, Den hellige Ånd. Han åpner vårt øye, lukker opp vårt sinn, beveger vårt hjerte. Men dermed er også sagt hva bønnen til Den hellige Ånd fremfor alt betyr: bønn om at Han vil gi oss Kristus til eie. Kristus står blant historiens skikkelser, tildekket av likheter, tilhyllet av menneskets vilje som ikke tåler at der fins noe annet enn det blott og bart menneskelige. Den hellige Ånd må gi meg at jeg lærer å skjelve ham. Kristus angripes, hans bilde og hans budskap er omgitt av en hvirvel av misforståelse, fordreieelse og fiendskap. Ånden må gjøre mitt hjerte og sinn sikkert forat jeg kan finne veien til ham. Kristus er den ene, den eneste, og samtidig Sannheten rett og slett. Ånden må gi meg denne «erkjennelse av Jesus Kristus» som «overstiger alt», som Paulus sier, — den erkjennelse hvori jeg kjenner ham samtidig som jeg vet at jeg kjennes av ham. Kristus står blant menneskene som «Motsigelsens tegn» og som den «hvorved hjertets hemmelighet åpenbares». Han utfordrer til oppfyllelse eller forargelse, og alt rotter seg sammen for å holde mennesket borte fra oppfyllelsen og drive det ut i forargelsen: Den hellige Ånd må vekke kjærligheten til Kristus i meg. Er den til stede, blir alt rett, — mangler den blir alt tomt og møysommelig. Å være berørt av Kristus i vårt hjerte, å fornemme hans vesenstone, klangen av hans stemme, å ane hva det betyr at han er kommet for vår skyld og er vendt

mot oss i kjærlighet, — å bli istand til å gjengjelde det og leve av det, — det er Ådens gave.

Han lærer oss å forstå Kristus, og i Kristus Gud. — Kristus, og i ham oss selv. Der gis en slik forståelse som ikke skriver seg fra menneskelig klokskap, men fra det opplyste hjerte. Ved den vet mennesket hvor det står og hva det dreier seg om. Det kjenner retningen selv i forvirringen og ser lyset selv i mørket.

Ånden gir svaret på de spørsmål som ingen visdom formår å besvare fordi ordet «Hvorfor» forekommer sammen med ordet «Jeg». «Hvorfor må jeg bære denne sorg?» «Hvorfor er det nektet meg hva andre har?» «Hvorfor må jeg være slik som jeg er?» Dette er de egentlige spørsmål — de dypeste og de mest avgjørende — og på dem forblir såvel mennesker som bøker stumme. Svaret på dem kommer bare når vårt indre blir fritt for opprør og bitterhet. Min livsvilje må komme i samklang med det som er, således at jeg erkjenner Guds vilje i det, — men dette ikke med forstanden, men med hjertet. Noe i mitt dypeste indre må belæres og si seg enig. Da først får hvert hvorfor sitt svar, og der blir fred gjennom sannhet. Dette virker Den hellige Ånd.

Kirken har i sine bøker noen vidunderlige bønner til ham, som kan hende kan 'si mere enn ord om det det her gjelder. Tenk for eksempel på sekvensen ved pinsemessen: «Kom Helligånd» med sin usigelige fred, sitt klare dyp og sin lysende stillhet, eller på vesperhymnen ved den samme fest: «Kom, Skaperånd», med sin grenseløse tillit.

Å tale om Den hellige Ånd er langt vanskeligere enn om Kristus eller Faderen. Han unndrar seg. Det er som om han sa: «Ikke jeg, men Sønnen». Han er jo den guddommelige ydmykhet, den som rår i det skjulte, den selvløse som intet annet vil enn å «ta av det som tilhører Kristus og gi det til oss». Så forstår man ham lettere ut fra hjertet enn fra forstanden, og derfor er slike salmer som de her nevnte, særlig gode.

Til Den hellige Ånd knytter seg endelig den kristnes håp. Vår tilværelse er lukket inne i utilstrekkelighet og mørke. Troen sier nok at en hemmelighetsfull tilblivelse pågår i oss, det nye menneske som er skapt etter Kristi bilde, og den nye himmel og den nye jord, som slutten av Johannes' Åpenbaring taler om. Men denne tilblivelse er tilhyllet, og det vi ser omkring oss, motsier budskapet. Derfor trenger vi håpet. Det virker Den hellige Ånd. Det er jo han selv som virker denne tilblivelse — han er nyskaperen av det som alt er skapt. Han arbeider på fremtiden, som skal bli evighet. Således kan bare han forsikre oss om denne fremtid.

En stor hemmelighet: vår egentligste væren er skjult for oss. Åpenbaringen sier den kristne hva han er, og han må tro det. Han må ikke bare tro på Gud, men han må på Guds ord også tro på sin egen kristenstand, og det er ofte meget vanskelig. Så må vi be Den hellige Ånd om denne innerste forvissning, som heter tro og håp og som lever seg ut i kjærlighet.

Romano Guardini.

MESSEN — DEN UKJENTE

Av biskop François Charrière, Fribourg

I.

Har De noen gang spurt Dem selv når De ser den strøm av mennesker som haster ut fra stasjonene om morgenen og vender tilbake om kvelden etter arbeidet, hvor mange det er av disse som noenlunde jevnt tenker på evigheten og forsøker å orientere seg hen imot Gud? Mange har nok enda en svak forestilling om at det er et liv etter døden, men for et stort antall av våre samtidige er denne tro et tåket begrep som neppe har noen innflytelse på deres daglige liv. Til og med blant de kristne som går i våre kirker er det mange som bare følger sine innfall, som lar seg føre av sted med strømmen og formes etter denne verden. Allerede St. Paulus bemerket det: «Skikk dere ikke lik med denne verden». Det er blitt et ordtak — dessverre! — å beklage seg over likegyldigheten hos de kristne, deres manglende iver og en altfor overfladisk tilslutning til den tro og de sannheter Kirken lærer.

Hva gjorde da de første kristne, de var jo mennesker som levet under forhold som kan minne om våre, ofte verre? Forfallet på den tid, slik St. Paulus beskriver den i sin epistel til romerne, var virkelig forferdende. Hvordan var det mulig for de kristne, i et til de grader korrumpert miljø, å erklære seg som kristne, og vedbli å være det og endog bringe den nye krevende tro videre til alle lag i befolkningen? La oss forsøke å forestille oss hva det var som veiet tyngst i deres sinn og hjerter, og la oss med det for øye vende tilbake til de dager som fulgte etter Frelserens oppstandelse.

Vi husker alle den beundringsverdige side i Lukas-evangeliet hvor evangelisten gjengir episoden med disiplene fra Emmaus. På selve påskedagen kom de to disipler tilbake fra Jerusalem triste til sinns. Og så kommer en gående fort bak dem og slår følge. «Hva taler dere om,» sier den nyankomne, «siden dere ser så sørgmodige ut.» Og de svarer: «Vet du da ikke hva som er hendt i Jerusalem?» Frelseren — for han var det — begynner å forklare dem at Kristus hadde måttet gå gjennom alle prøvelsene før han kunne gå inn til sin herlighet. Da han var nådd til brytingen av brødet, kjente de ham igjen. De skulle gjerne ha beholdt ham blant seg, de trengte så hårdt til hans trøst, nedslått som de var. Men Jesus var alt borte. Øyeblikkelig gjør de helomvending og drar tilbake til Jerusalem. — Dette møte med Frelseren har brakt dem ut av fatning. De må finne de øvrige apostlene, og de fant dem også samlet med disiplene som ropte: «Frelseren er sannelig oppstanden! Han har vist seg for Simon.» De to disiplene fra Emmaus fortalte så hva som hadde hendt dem på veien og hvordan de hadde gjenkjent Frelseren på brødbrytingen.

Det er dette møte med Frelseren, gjort enda mer lysende og berikende gjennom det som hendte i pinsen, som blir apostlenes ufeilbare støtte og gir

dem det mot som skal til for å møte martyrdøden. Dette møtet har vært følelig, ja håndgripelig for dem: «Legg din hånd i min side,» sier Jesus til Thomas. «Betenk, sier han en annen gang til disiplene, at en ånd hverken har kjøtt eller ben slik som dere ser at jeg har.» Men disse tilsynekomster tok slutt med Jesu himmelferd.

Det som derimot kommer til å vare ved til tidenes slutt, det er det mystiske møte under brødbrytingen, møtet med det eukaristiske måltid. Et virkelig og ikke bare symbolsk møte. Jesus er der med sitt legeme, sin sjel og sin guddom. Det er som om en familiefar som hadde ofret seg under et slag for å redde alle sine, hadde fått makt av Gud til å vende tilbake til dem igjen. Hvor beveget ville ikke barna bli over farens gjenkomst, over å se merkene etter hans frelsergjerning og finne ham gjenomtrent av den samme kjærlighet! Messen, det er virkelig korsofferets fastsatte og evigvarende nærvær blant oss. Messen og korset er ett. Dette mysterium ble av apostlene overbrakt til disiplene, og apostlenes etterfølgere igjen våkte trofast over det deres forgjengere hadde mottatt fra Frelseren selv og overgitt videre til dem. Slik har kirken og de kristne ned gjennom tidene levet av den hellige eukaristi: *Den hellige messe*. Dessuten har Jesus som for å understøtte de kristnes tro, gjentatte ganger i historiens løp tilkjennegitt sitt virkelige nærvær i den hellige eukaristi ved autentiske undere. Det er blitt skrevet mange bøker om disse undere. Vi vil ikke komme nærmere inn på dem, det vil føre for langt, og vår tro er ikke bygget på undere, men på Frelserens løfter, på hans ord overført til oss av Kirken, Skriftens vokter. Det er imidlertid ikke forbudt å minnes enkelte særlig slående kjensgjerninger. Vi kan tenke på mirakelet i Faverney i France-Comté, Frankrike. Det var under 40-timers tilbedelsen. På grunn av uforsiktighet tok det fyr i alteret hvor det Allerhelligste sto utstillet, og kirken begynte å brenne. Da ser de som er i kirken monstransen likesom sveve i luften, og der forble den til brannen var slokket. Da plaserte den seg selv på en messeduk. Den konsekreerte hostie fra dengang er blitt oppbevart omhyggelig, og fremdeles er det hvert år en prosesjon i byen Dôle til ære for denne hostie. Det er jo også miraklene i Lourdes under sakramentprosesjonene. Flere syke er plutselig blitt helbredet idet den hellige hostie ble båret forbi dem. Det har forekommet mengder av eukaristiske mirakler, de bør tjene til å styrke vår tro, som — vi gjentar det — ikke støtter seg på slike undere, men i alt vesentlig på Frelserens ord: *Dette er mitt legeme, dette er mitt blod*.

Messen var og er fremdeles for dem som forstår den, det kristne livs veritable sentrum. Den er det øyeblikk da man gjenfinner Jesus, som da apostlene gjenfant ham etter oppstandelsen. Den er det øyeblikk hvor man mottar ham, hvor hans legeme på en mystisk måte blir vår næring.

*

• • • I neste nummer følger en beskrivelse av selve Messens gang, lagt an på en måte som vil fenge enhver interessert leser.

• • • En tredje artikkel vil kort omtale alteret og dets funksjon som offersted.

Legenda om Hallvard den Heilage

— Kyrkjeleg minnedag 15. mai —

På nynorsk, med ei innleiing, ved
Wollert Hallvard Keilhau

Den latinske legende om helge Hallvard, slik vi finn ho i «Acta Sanctorum», Mai Tom. III, etter ei handskrift i Utrecht, jfr. P. A. Munch: «Det norske Folks Historie», III, s. 197 ff. J. Fr. Paasche held føre at den latinske originalen vart oppskriven i Noreg, venteleg på trettinhundretallet. — Det har òg funnest ei «soge» om heilagmannet. To brot, islendske manuskript, er enno til.

Helge Hallvard, fødd av gjevt folk, vann seg eit stort namn. Far hans heitte Vebjørn, mor hans heitte Tone. Og Tone, mora, er det sagt var dotter åt hovmeisteren Gulbrand. Denne Gulbrand vart òg far til Åsta, mor åt helge Olav. Hallvard, sonen, voks opp i fedraheimen, elska av alle. Alt frå fyrste ungdomen sin hadde han gjevi seg over til kristentrua, var lydug mot foreldra, snill mot folket sitt elles, reinliva, stod høgt i ærleg ferd, dyrka rettvisa. Då no Hallvard unge hadde vaksi til, vart han medhjelpar for far sin, når det galdt å syta for alt huslyden trong. Så er òg sagt — og alle held det for å vera sant —, at han, reine ungguten, hadde gjort seg to lodd, så han aldri skulle koma til å vega falsk, det minste loddet åt seg sjølv, det største åt bror sin.

Då han kom til Gotland og skulle driva handel der, og var komen vel i gang med denne handelen, møtte han Botvid, ein riking i det landet. Og då han fekk sjå menn han ikkje visste kven var, gjekk han bort til dei, frega om kven dei var, og om kvar dei kom ifrå. Dei svara honom på alt i tur og orden. Men då Botvid fekk auga på helge Hallvard, spurde han: «Kven er denne unge mannen?» Då sa han honom kva namn han bar, og kven folket hans var — det med. Og då mannen vi nyst nemnde, hørde dette, sa han: «Her ser eg no det makelaust fagre andletet ditt, makelaust og heiderfullt, meir enn hjå alle hine som her står. Og det veit eg for visst, at det lyser ei stor jarteign, som skal gjerast gjennom deg. Difor bed eg òg dei som er deg underlagde, om å koma og kvila ut.» Helge Hallvard gav med takk sitt jakvede. Den andre tok då alt på seg, la stor sømd for dagen og skipa til eit gjestebod. Han sytte for alt slikt som var å få for pengar, og gav Hallvard store gåver attpå. Då ho so kom, tida då dei skulle

segla, gav han honom alt han trong, og let honom fara av i fred. Såleis kunne den heilage mannen og alle felagane hans venda heilskapa tilbake til sitt eige land.

Men ikkje lang tid etter, då våren var nær, drog helge Hallvard ut frå farsheimen, ville vitja grannebygdene og handla der. Så kom han til ein sjø som heiter Dravn, — over den ville han fara. Han drog ei lita truge fram or tangen og steig ombord. Med eit kom ei barntung kvinne, skakande og skjelvande, og ropte at han måtte taka henne med seg. Han spurde om kven ho var, og kvart ho etla seg av. Då gav ho namnet sitt og sa ho ville over sjøen. Og då ho såg at mannen skunda på med ferda, sprang ho — så mykje ho ikkje skulle setja livet til — bort til honom. Han baud henne å setja seg i akterstammen. Ho så gjorde. Hallvard la frå land og sette segl. Med eitt vart han vår — inne på stranda kvinna hadde komi frå — tre menn som kom fort springande. Mennene fann seg straks ein annan båt og seglde snøgt etter dei to. Då seier helge Hallvard: «Kjenner du desse karane?» «Det gjer eg.» svara ho. Han seier no: «Eg ser det er deg dei søker. Sei meg no: Kva har du gjort?» Ho svara: «Det er så dei forfylgjer meg; men det dei skuldar meg for, har eg ikkje gjort. Dei vil ha det til at eg har stoli, skal du vita.» Då spør han: «Kan du fria deg med jarnburd?» Ho svarar: «Det kan eg, og det er eg reiug til, når dei berre vil spara livet mitt.»

Mennene fylgde snøgt etter og sa: «Kvifor har du, Hallvard, så gjev ein ungdom, åttstor som du er, teki på deg å verna så låkt eit kvende?» Men dette er svaret Hallvard gav: «Kva gale har ho då gjort?» Dei seier: «Ho braut seg inn i huset åt bror vår og stal frå honom.» Så spør han dei: «Korleis fekk ho broti seg inn i huset?» Dei svarar: «Ho drog bommen ut or døra.» Hallvard seier då: «Slikt er då ikkje verk for eit kvende, men for ein malmen kar. Kan det leitast opp ein som såg at ho gjorde noko sovore, eller har dei funni den stolne tingen, bortgøymd i huset hennar? Er det ikkje heilt visst, kvi lyt ho då døy? Skulle det ikkje vera rimelegare at kvinna får prova at ho er uskuldig i denne misgjerninga, så sant ho berre kan? Og maktar ho det ikkje, lat det då ganga slik med henne som rett er etter lovene. Anten det, eller så vil eg gjeva løysepenigar for henne, berre de ikkje vil tyna henne og barnet ho ber på. Far difor i mak, så de ikkje skal gjera noko forhasta.» Dei rasa mot dette framlegget og skreik i. Ein av mennene drog no bogen sin og spente han. Pila fauk straks mot målet og bora seg inn i bringa på blodvitnet. Då dei hadde drepi honom, tynte dei kvinna med og grov henne ned på stranda. Kring halsen på Hallvard batt dei ein stein, og sidan søkkte dei liket ned i sjøen. Men gjennom guddomleg nåde og til ei løn for det blodvitnet hadde gjort, dreiv liket — så er sagt — i lange tider etterpå ikring der ute på sjøen, med steinen kring halsen.

De mannlige ordenssamfunn i Norge i dag

1. artikkel:

Kongregasjonen av Jesu og Marias hellige hjerte

I likhet med hva vi her i bladet hadde i fjor om de kvinnelige ordenssamfunn i Norge, vil vi etter hvert fremover nå presentere for våre lesere de mannlige ordenssamfunn som for tiden befinner seg i landet. Artikkene eller intervjuene vil komme i den rekkefølge de respektive ordenssamfunn begynte sin virksomhet her oppe.

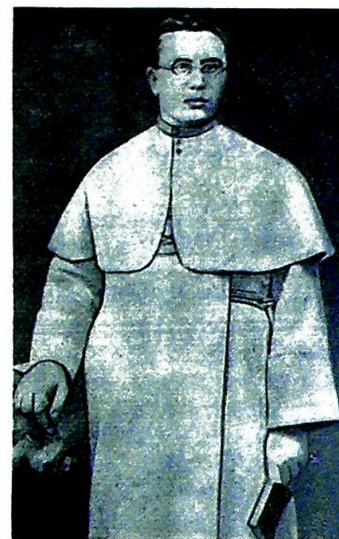
Øvennente samfunn har vært her lengst, det begynte sin virksomhet i 1920, og dets offisielle navn er: «Kongregasjonen av Jesu og Marias hellige hjerte og en stedsevarende tilbedelse av alterets høyhellige sakrament.» Stort lenger kunne det neppe blitt, men samfunnet kalles også kort og godt «Picpus-kongregasjonen», fordi det første moderhus lå i en gate i Paris som het «Rue de Picpus». Det er Hans Høyærverdighet biskop Rùth i Trondheim — selv medlem av kongregasjonen — som velvilligst gir oss disse og de følgende opplysninger.

— *Er da dette opprinnelig en fransk kongregasjon Deres Høyærverdighet?*

— Ja, dets stifter var den franske sekularprest P. Coudrin. Han ble født i Poitou i Vest-Frankrike i 1768, og viet til prest — ikke i en kirke, — men i det irske seminars bibliotek i Paris. Den franske revolusjon var nemlig i full sving på den tid, mange prester var blitt myrdet, kirkene var stengt og seminarerets kapell ble benyttet som klubblokale av jakobinerne. Den unge prest ble også forfulgt av revolusjonens menn, og i lange tider måtte han gjemme seg på loftet til et ensomt beliggende hus. Han brukte tiden der til bønn og lesning av Den hellige skrift, og etter hvert ble det klart for ham at han var kalt av Gud til å grunnlegge et nytt ordenssamfunn. Senere, under sitt arbeide i fengslene og ved alt det han så av skjenselsgjerninger under revolusjo-

Den 4. februar 1953 ble patrenes superior i Norge, pater Johannes Rùth, utnevnt til Apostolisk Vikar for Mellom-Norge, og 12. april ble han vigslet til biskop i St. Olavs kirke i Trondheim.

Den verdenskjente pater Damian de Veuster (1840—1889), som er blitt kalt de spedalskes apostel.

nens kaotiske år, gikk det opp for ham at det nye ordenssamfunns oppgave måtte bli fyldestgjøring og soning for all den vanære som på den tid ble tilføyet alterets sakrament. Men det var først etter revolusjonen han kunne få virkeliggjort sin idé, den første ordensregel ble da utformet, og jule natt år 1800 ble de første ordensløfter avlagt i Paris.

Ordenssamfunnets utvikling og virksomhet.

— *Den nye kongregasjons virksomhet strakte seg vel snart utover Frankrikes grenser, slik skikken er innen den universale Kirke?*

— Ja, allerede før ordenssamfunnet ble godkjent av Den apostoliske stol i Roma i 1817, var mange av patrene reist til Nord- og Sør-Amerika. I de første årene fikk virksomheten fastere former: Det viktigste var en uopp-hørlig tilbedelse av alterets sakrament. I alle de klostre kongregasjonen har er det til enhver tid i døgnet minst et av medlemmene som kneler foran tabernaklet. Så begynte sjelesørgervirksomheten. Patrene opprettet flere presteseminarer og holdt folkeretretter på landet og i byene. Det ble også stiftet en kvinnelig gren, og søstrene gikk hovedsakelig inn for barneoppdragelse.

I 1825 ble patrene betrodd misjonsvirksomheten på Hawaii-øyene i Stillehavet. De har gjort et stort arbeide der, særlig kjent er pater Damian de Veuster blitt over hele verden. Han kalles de spedalskes apostel og Hünermanns bok, «De bannlystes prest», oversatt til dansk, er lest av mange også her.

Picpus-patrenes virksomhet i Norge.

— *Vi må visst nå se å komme til hjemlige trakter . . . Medlemmene må jo etter hvert ha blitt ganske tallrike siden Kirken i Norge også er blitt tildelt noen?*

— Bortsett fra søstrene teller ordenssamfunnet i dag 7 biskoper, over 1 100 prester, over 300 studenter i teologi og filosofi, og vel 300 legbrødre og noviser.

Virksomheten her i Norge begynte i 1920. Etter anmodning fra daværende biskop Fallize kom pater Toll som den første av ordenssamfunnets prester til Norge. Han var først s.k. spiritual ved Vor Frue Villa-utenfor Oslo, så kom han til Halden som sogneprest, og i 1926 til Molde. Meningen med den siste forflytningen var at picpuspatrene skulle overta sjelesorgen i Møre fylke, med

Molde som utgangspunkt. Noe kloster har altså ikke disse patrene i Norge, de fører ikke et regulært klosterliv her, men virker i sjelesorgen på forskjellige steder.

— *Hvem har så båret dagens byrde i denne «pionertiden» for patrene?*

— Det ville føre for langt hvis jeg skulle nevne alle de patrene som siden etter hvert er kommet til Norge og til dels har måttet forlate landet igjen på grunn av sykdom eller andre omstendigheter. I 1931 ble pater Witte ansatt som sogneprest i Molde, og pater Toll kom til Trondheim. Denne forandring ble foretatt i sammenheng med en omdannelse av det kirkelige forvaltningssystem i Norge. «Mellom-Norge» ble et eget selvstendig kirke-distrikt som ble betrodd picuspaternes tyske ordensprovins, og pater Witte ble dets første leder.

— *Men satt ikke prefekt Witte i Molde, og ikke i Trondheim?*

— Det var jo meningen å gjøre Trondheim til sete for det nye distrikts overhyrde, men pater Witte fant det likevel mest hensiktsmessig inntil videre å bli boende i Molde. I 1935 ble han utnevnt til apostolisk prefekt og bodde fremdeles i Molde da han i 1945 helt uventet døde av hjerteslag.

— *Skyldtes det kanskje påkjennningene under krigen?*

— Ja, sikkert. Ikke bare i Molde, men også i Kristiansund ble jo både kirken og prestegården ødelagt. I Ålesund var det enda ikke lyktes for ham å finne et fast sted for gudstjenesten som ble holdt der hver annen søndag. Bortsett fra kapellet på Stiklestad var altså sognekirken i Trondheim den eneste kirke som sto igjen da krigen sluttet.

— *Hvem overtok så ledelsen av kirke-distriktet?*

— Pater Deutsch som var sogneprest i Trondheim, ble da utnevnt til apostolisk prefekt. Men situasjonen i det hardt rammede prefektur var ikke lett, og den nye prefekt følte seg heller ikke frisk. Han gjorde likevel sitt beste inntil han i 1952 sendte en ansøking til Roma om å bli fritatt for sitt embede. Det bekreftende svar kom i februar 1953.

— *Og så?*

— I slutten av mars samme år kom den uventede meddelelse fra Roma at jeg var utnevnt til hans etterfølger,

Navnet «De hvite fedre» tilkommer riktignok dominikanerne. Dominikanerpater Finn Thorn (i bakgrunnen) skiller seg her synligst bare ved sin høyde ut fra de ikke mindre hvite fedre som hører til biskop Rühth's ordensfamilie: Fra venstre: patrene Hallauer, Hünen, Olav Müller, Biskop Rühth, Stelzmann og Scherf.

— dog ikke som apostolisk prefekt, men som apostolisk vikar. Bispevigselen fant sted i St. Olavs kirke i Trondheim den 12. april 1953, og grunnen til denne nyordning var nok 800-års jubiléet for opprettelsen av erkebispestolen i Trondheim i 1153. Til ære for den gamle erkebispeby ville Roma atter gi den en katolsk biskop.

— *Og hvordan er så situasjonen akkurat nå, Deres Høyververdighet?*

— Den bærer nok fremdeles preg av krigens prøvelser. Hele vikariatet teller bare ca. 300 personer. Sognekirkene i Molde og Kristiansund er ikke gjenreist enda. I Ålesund har vi nå fått leiet et lite værelse som er innrettet som kapell. Men det er nok verdens minste Guds-hus!

Foruten biskopen er det fire prester som skjøtter sjelesorgen: pater Stelzmann som rector for St. Elisabeth-søstrene i Trondheim, pater Hallauer som sogneprest i Molde (han har også omsorgen for Ålesund), pater Hünen som sogneprest i Kristiansund, og pater Scherf som hjelpeprest for biskopen.

— *Det finnes ingen norsk picuspater?*

— Jo, ordenssamfunnets første norskfødte medlem er pater Olav Müller. Han stammer fra Trondheim, konverterte i Sverige under krigen, gikk inn i kongregasjonen i 1949, og ble viet til prest i St. Olavs kirke i Trondheim den 5. september 1954. Han er fremdeles i Tyskland for å forberede seg på sin sjelesørgervirksomhet, men kommer antagelig hjem til Norge i løpet av dette året.

Skulle man gi et kort sammendrag av det hele, kan man vel si at vi i alle henseender er den «lille hjord». Men vi vil gjøre vårt beste for at Gud kan «ferdes mellom oss» i mange tabernakler, og vårt kirke-distrikt «vokse til et hellig tempel i Herren og til en bolig for Gud i ånden».

K. R.

St. Josef, «håndverker» eller «arbeider»?

I St. Olavs siste nr. (9) s. 141 omtales den nye fest til ære for St. Josef (1. mai) som «Josef, håndverkeren». I denne anledning og med henblikk på den forestående utgave av en norsk messebok vil jeg gjerne få lov til å peke på følgende:

Ukeavisen «The Universe» av 20. april brakte i spalten «Letters to the Editor» et brev fra en innsender som mente at titelen «Håndverkeren (Craftsman)» ville være «en mer egnet og verdig betegnelse» for St. Josef enn «Arbeideren (Worker)». Redaksjonen meddeler imidlertid i en etterskrift at man ved henvendelse til Vatikanets representant i England har fått svaret at festens offisielle betegnelse er «St. Josef, arbeideren».

Svaret synes å innebære at saken hverken må avgjøres etter bibelhistorisk synspunkter (hva for slags yrke St. Josef faktisk hadde) eller etter filologiske kriterier (hva som etymologisk ligger i ordet «Opifex»). Roms hensikt er altså at St. Josef skal æres som forbilde for ALLE arbeidere og vernehelgen for ALT arbeid, ikke bare for det finere håndverksyrke som krever spesialutdannelse og diplom, men også f. eks. for fabrikkarbeideren som står ved samlebandet, trikkekonduktoren, osv.

Gerard Vranken,
Sogneprest ved St. Josefs kirke i Haugesund.

Av de offisielle latinske tekster («Acta Apostolicae Sedis», N. 5, 1956) går det utvetydig frem at St. Josefs nye patronat omslutter alle arbeidere. Når det imidlertid gjelder benevnelsen «opifex» anvendt på vernehelgen selv, bruker et så autoritativt organ som «L'Osservatore Romano» den italienske oversettelsen «artigiano», som på norsk helt tilsvarende «håndverker». En skulle vel derfor trygt kunne slutte at den rette sammenstillingen på norsk må lyde: «Håndverkeren Josef, arbeidernes vernehelgen». Red.

BLIKK på TIDEN

■ Under Erik Rostbøll's treffsikre penn har «Morgenposten» (28. april) startet en bredt anlagt intervjuiserie med nordiske kristne lederpersonligheter om «Mennesket og kirken». Det er den lutherske biskopen av Stavanger, Karl Marthinussen som åpner rekken, fulgt av domprost Tord Godal, de svenske biskopene Manfred Bjørkquist og Bo Giertz, samt de to danske teologene Chr. Bartholdy og K. E. Skydsgaard. De seks navnene tør vel ansees som representative for skandinaviske lutherdom, så det er med adskillig interesse man imøteser denne serien, i en tid da de nordiske statskirker både doktrinalt, institusjonelt og sosiologisk synes å rystes av dyptgående kriser.

Biskop Marthinussen's uttalelser rummer ellers klassiske og velprøvede sannheter meddelt i en form uten kanter. Selv pietismens skjebnesvangre flukt fra åndslivet innrømmes ikke uten vesentlige forbehold fra Stavanger bispestol:

«— Er kirken uten skyld i at den intellektuelle søken idag for en stor del går utenom kirken?

— Sikkert ikke, og jeg ser det som en nødvendighet at den norske pietisme gjennomgår en intellektuell vekkelse. Erkjennelsen av vår situasjon omfatter absolutt også det intellektuelle liv. Men de såkalte intellektuelle kretser er ikke noe fullodig uttrykk for det. De utgjør i høyere grad enn noen andre en sekt. Vi må begynne vår kamp mot tomheten, ikke blant dens profeter, men blant dens ofre.»

■ Nå er ikke Erik Rostbøll det eneste av Danmarks «bortblåste laurbærblade» som en mild sønnavind har ført til våre barske strender. Også universitetslektor Erling Nielsen, som vi allerede tidligere har gledet oss over her i spalten hører til den kategori. I siste nr. (7 — april) av det danske tidsskriftet «Perspektiv» har han fått plasert et lite stykke ukjent norsk litteratur som minner om at Sigrid Undset — hva få vet — leilighetsvis også kunne opptre som dramatiker. Det dreier seg om en enakter, «I grålysningen», et ungdomsarbeide med adskillig nerve og kraft omkring det ekte undsetske tema: ekteskapet som selve slagfeltet for menneskets skjebnekamp. Lektor Nielsen kommenterer det kyndig og instruktivt: Han peker på hvordan denne spente dialog mellom to mennesker som har forspilt sin lykke er et fint stykke *kleinkunst*, skarp i det psykologiske og sikker i det dramatiske. Det er den samme Sigrid Undset som så sikkert med den første setning i sin første bok, «Fru Martha Oulie» slo ned på sin diktningens egentlige problematikk: «Jeg har vært min mand utro . . .» Troskapet står også her i sentrum:

«Begge steder fører utroskaben til fortvivlelse og bitterhed. Den der går uden om pligten, ved ikke hvad lykke er, en erfaring hun i sit modne forfatterskab skulde begrunde etisk og religiøst. Der går en ubrudt linje fra dette intime spil til hendes store tidsoppgør i 1920'erne, hvor hun drog til felts mod en ansvarsløs individualisme der bilder sig ind, at mennesket kan gøre med sit liv hvad det vil. Uden endnu at kunde forankre sine fornemmelser i et system, er det tydeligt, at den senere katolik allerede her i skuespillet instinktivt er modstander af skilsmisse. Hendes katolske tro betegner så langt fra noget brud i hendes livsholdning, at den snarere er en naturlig konsekvens heraf . . . Fru Undset sognede ikke til de psykologiserende forfattere. Til gengæld forstod hun sig på mennesker med en hartad synsk visdom, som røber sig allerede i dette ungdomsarbejde, hvor hun ikke blot afslører mandens sentimentale holdningsløshed, men også viser at kvindens ranke væsen er en maske der dækker over angst. Og forfatterpersonligheden fremtræder allerede fuldt moden: Hun konstaterer uden at moralisere eller kritisere. Hun er realist at den sjældne art som bare vil sige sandheden.»

■ Det er såmen ikke minst nettopp på de kristelige hold herhjemme hvor det katolske autoritetsprinsipp utskrikes livligst som et overgrep mot den evangeliske frihet, at der sukkes ideligen etter en, strammere «kirketukt» og så vidt vi kan se opereres effektivt med både index og ekskommunikasjon, ut fra kriterier som ofte forekommer oss katolikker både farlig subjektive og utillatelig tilfældige. Og siden vi nettopp har Sigrid Undset i tankene, minnes vi hennes kontante ord om den vesentlige forskjellen mellom én pave som er ufeilbarlig bare når han taler *ex cathedra* og «de mange paver vi holder oss med her nord», som «visst er ufeilbarlige om de så taler *ex kalosjene sine*».

I «Luthersk Kirketidende» (nr. 9) finner vi en artikkel om den planlagte protestantiske studentprest-stillingen ved Universitetet i Oslo som turde være betegnende for en viss tendens i norsk kirkepolitikk. Den oppbygger oss ikke. Over signaturen C(arl)Fr(edrik)W(isløff) ropes der vakt i gevær overfor ethvert forsøk på å opprette en kirkelig studentmenighet som kunne komme til å true det pietistiske studentlags posisjon og monopol-tilbøyeligheter: Dette er «minelagt område» som «Vår Kirke» oppgitt sukket forleden. Og rektor Wisløff mangler ikke konsekvens i sine ensyklikaer: Den ovennevnte ligger på linje med avvisningen av samarbeidet med det kristelige studentforbund og mistenksomheten overfor det nystiftede menighetsinstitutt og de ekumeniske bestrebelsler. At katolisismen også leilighetsvis får sitt bastante *anathema* inngår selvfølgelig i billedet. «Vennesamfunnene» virker ikke nettopp særlig ivrige etter å vinne venner.

Mon der ikke allikevel innen rekkene er en voksende følelse av forklarlig uro over den selvtilstrekkelige isolasjonens farer? «Vi gjemmer oss på bedehuset!» kalte redaktør Eigil Aarvik sin temperamentsfulle bok om problemet ifjor. Hva lederne angår var det visst en røst i ørkenen: Gardinene holdes, såvidt vi kan se, fremdeles forsvarlig nedrullet.

■ Fridtjof Nansen ble med brask og bram lansert som en ateismens human-etiske fanebærer i en debatt i Studentersamfundet nylig. Og «Dagbladet»s spesielle og solide trollosplint i øyet gjorde selvfølgelig dette til det mest betydningsfulle som overhodet ble uttalt under debatten, verdig en fet overskrift. En innsender (30. april), Andr. Erstad, finner åpenbart lektor Trygve Bull's vellykkede effekt en smule kompakt. I den anledning siterer han et utsagn av Ella Anker, som unektelig bringer adskillige nyanser inn i billedet:

«Jeg må minnes Fridtjof Nansens gripende bekjennelse da han talte i Aulaen for de internasjonale akademiske kvinner i 1924.

Nansen har vært den mest typiske representant for den materialistiske livsoppfatning. Nå uttalte han, mens tårene strømmet ned over hans ansikt: «Jeg vil komme med en bekjennelse. Jeg må bekjenne at det ikke er sten på sten, ikke et atom på atom tilbake av det naturvitenskapelige grunnlag for min livsoppfatning. Den var bygd på elementenes uforanderlighet og materialismens realitet. — Nå svikter atomene. Nå vet vi at atomene er fylte av levende kraft. De uendelige små er selv et solsystem av liv og bevegelse.

Vi har nå intet annet å falle tilbake på for ungdommens oppdragelse enn den kristne etikk.»

■ Biskop Eivind Berggrav's frispog har igjen — vi vet ikke for hvilken gang — gitt støtet til en avisdebatt. Riktignok mener han å ha vært offer for omtrentlige og misvisende avisreferater, og har behørig kunnet avsanne noen av de mer utfordrende utsagn man tillå ham angående sproget i den kommende bibeloversettelse. Men mon der ikke — særlig ut fra hans medvirken til allerede trykte oversettelsesfragmenter — er rikelig tilbake til å ringe alvorlig med alarmklokken? Det mener ihvertfall magister Carl Fredrik Engelstad og journalist Øistein Parmann («Morgenbladet» 2. og 4. mai). Eksempler fra Det Norske Bibelselskaps forsøksvise utgave av Apostlernes

GUDS PENNFÄKTARE

Erik Hjalmar Linder: «Guds pennfäktare och andra essays». Stockholm (Natur och Kultur) 1955. 196 s. — 12.50 sv.kr.

Dette er en bok som der har gått store lovord om. Og som fullt ut innfrir de forventninger slikt skaper. I to grupper essays, de første fra verdenslitteraturen, de siste fra samtidig svensk litteratur gir den intelligente svenske kritikeren Erik Linder oss en besettende interessant innføring i de religiøse problemer som opptar tidens diktere. Et første, innledende essay trekker linjen helt fra Dante over Milton til Dostojevskij, Undset, Greene og Eliot, og viser oss at om *formen* skifter så er *livsfølelsen* konstant i de vesentlige trekk hos de diktere som henter sin inspirasjon fra kristendommens dramatiske tolkning av tilværelsen. Det er vel denne *konstans* i menneskesinnet overfor de store metafysiske problemer Linder har i tankene når han som motto for sin studie siterer Milton's ord:

«The mind is its own place, and in itself
can make a heaven of hell, a hell of heaven.»

Et følgende essay om «Dostojevskij og vi» er fremragende i sin påvisning av årsakene til den store russerens faste grep på det moderne sinn. Linder sitter inne med en karateristikkens begavelse av de sjeldne og kan gi sine slutninger en slående, plastisk klarhet: «Dostojevskijs storhet som idédiktare», sier han for eksempel etsteds, «skulle på et minimum av utrymme kunna anges så: Genom en egendommelig klyvnad (eller rikedom) i sitt väsen är han i stånd att leva sig inn i båda de alternativ vilkas tvekamp skakade hans sekel: både det rationalistiska, till slut, och det religiösa, till slut. Han fördju-par innebörden av dem båda.»

En kort skisse av G. K. Chesterton er full av varm sympati og har mere sans for dybdene bak den sprelske humoren enn vi er vant til. Det er Chesterton som i sin egenskap av den typiske «Guds pennfäktare» låner hele boken dens tittel, og Linder har grepet nettopp den ranke og barnlige rene *ridderlighet* som skjulte seg inne i den uformelige, distré og klukk-leende engelskmannen.

Gjerninger (1955) lover ikke nettopp godt: En disippel taler Guds ord «med fynd og klem» der hvor han før talte «med kraft». En synagogeforstander blir «banket opp» der hvor de før «slo ham», en «vanartet slekt» er nu blitt «vrangsnudd» og får beskjed om å «omvende seg fra ondskapen sin». De nyomvendte slutter seg til «kretsen deres» (menigheten sto det før), deltar i «brødbrytningen» og avlegger «vitnemål».

Og ganske særlig vekt synes vi Engelstads ord om den prinsipielle side ved saken har:

«Antagelig må også biskop Berggrav regne det til «fakta» at vi har en overmåte uklar sprogsituasjon i dette land for tiden, preget av bitterhet, motstridende tendenser, videre at sprogkampen gjelder vesentlige kulturverdier og at den berører dype lag i sinnet. I en slik situasjon burde Kirken ha den ganske elementære klokskap å opptre så tilbakeholdende som vel mulig, avstå fra å engasjere seg i den sprogpolitiske strid, konsentrere seg om sin egentlige gjerning. Kirken kan trygt gå ut fra, at dersom den føler det finnes et skille mellom den og folket idag, så skyldes det ganske andre ting enn den nuværende sprogform i Bibelen.»

Fr. Candidus.

På syv knappe sider formår forfatteren så å gi en skarp karakteristikk av T. S. Eliot og hans idéverden, hans vei fra Boston til Oxford, fra den nye verdens famlende usikkerhet til den klassiske fylde og modenheten i anglo-katolisismen og dens konservative kulturelle miljø. Her er intuisjoner som kaster streiflys inn over nettopp sider ved Eliot som på våre breddegrader møter liten forståelse (vi minnes de fantasiløse, naturalistiske reaksjonene på oppførelsen av hans «Cocktailparty» på Nationaltheatret for noen år tilbake!). Så markant kan Linder tegne opp en vei til forståelse: «I større delen av hans diktning går gränsen inte mellan lidande och glädje, utan mellan två slag av lidande, det passiva och det aktiva. Han ser kulturmänniskans val ligga mellan den smärta som består av andlig stagnation och sterilitet och den smärta som kommer av frivillig underkastelse under reningskravet, den tunga bördan av andlig nyfödelse och växt.»

Et kapitel om «Mörker och ljus hos Mauriac» er vel-skrevet, med blant annet en dyptgående analyse av hans roman «Ormebolet». Men her synes vi at en annen svensk kritiker — Sven Stolpe — har trengt dypere. I storform er Linder derimot i sin lille studie over Graham Greene. I motsetning til hjemlige kritikere har han full oversikt over hva som er litteratur og hva som er katolisisme hos Greene, og han forstår *spenningen* mellom dem. Trefende er også hans undersøkelse av det tidstypiske i den greene'ske mentalitet: «Spänningen i att sätta allt på ett kort, risken av en total förlust är element som ständigt återkommer i hans diktning. Han försätter ofta sina personer i et läge där allt står på spel: livet, men inte bara livet, utan Guds nåd och evigheten. 'The total loss'. Det är så han uppnår den egenartade Graham Greene-effekten. Det är en berättarkonst där varje handling, varje beslut får en mångdubblad betydelse, därför att den avtecknar sig mot en dogmatisk-religiös bakgrund, upp-linjerad i personernas tro.» Og visst har Linder rett i at Greene ikke minst skriver for å lære sine egne trossfeller respekt for det enkelte menneskelivs uutgrunnelige mysterium, så de ikke bastant og umenneskelig tror seg å kunne føre det restløst tilbake til «magisterens definisjoner». Det er forresten ikke bare Greene's, men også Kirkens stemme som taler ut av Father Rank når han i «Den dypeste grund» avviser enhver menneskelig dom over Scobie's selvmord: «— For Guds skyld, Mrs. Scobie! Innbill Dem ikke at De — eller jeg — vet noe som helst om Guds barmhjertighet! Jeg vet hva Kirken sier. Kirken kjenner alle reglene. Men den vet ikke hva som foregår i det enkelte menneskehjerte!»

Annen del av Linder's essaysamling omtaler som nevnt den religiøse problematikk i samtidig svensk litteratur. Også her får vi først det store perspektiv «från Strindberg till Lars Ahlin», og derefter særlige studier over Sven Lidman, Pär Lagerkvist, Hjalmar Gullberg, Olle Hedberg og Gunnar Edman. Forfatteren er ikke mindre interessant på hjemmebane enn når han beveger seg på europeisk grunn, og gir en norsk leser blant annet følelsen av i hvilken grad en tanketom og utlevet radikalisme stenger oss herhjemme ute fra en felles-europeisk problematikk. I den forstand er Linder's verdifulle bok for oss ikke bare en stor berikelse. Den er en velkommen utfordring.

H. Rieber-Mohn.

Langs den syd-franske pilegrimsveien til COMPOSTELA

Av lege Ingeborg Ansteensen

I Compostela i Spania — vel det mest søkte pilegrimssted i Vest-Europa i middelalderen — mente man at de jordiske levninger av apostelen Jakob var oppbevart. Også i våre dager lar det seg gjøre å foreta pilegrimsturer til dette tradisjonsrike sted, og en vidunderlig natur- og kunstopplevelse får man på veien gjennom Syd-Frankrike, hvor det enkelte steder er mulig å følge den gamle ruten. Fra Frankrike går veien gjennom fjellpasset Roncevalles i Pyrenéene, eller via Somport, også i Pyrenéene, over Logroño og Burgos fram til Compostela ved Atlanterhavs-kysten. Santiago kalles stedet på kartet nå.

I det sydvestlige Frankrike, i Languedoc og videre vestover, finnes det mange steder minner og spor etter de store pilegrimsferder i middelalderen i form av kirker, borger og befestninger. Vi moderne mennesker kan neppe gjøre oss noen forestilling om hvilke enorme menneskemengder det var som slik ga seg ut på vandring til et fjernt og fremmed land! Den som har sett tilstrømmingen til Lourdes, kan ha en svak idé om det.

Et av de stedene pilegrimene passerte var en bortgjemt landsby i Herault-dalen i Languedoc, St. Guilhem-le-Désert. Den ligger inneklemt mellom steile, forrevne fjell-sider som nederst mot dalen er dekket av et duftende teppe av lavendel, timian og andre aromatiske planter. Landsbyens historie er ærverdig. Den har navn etter Karl den Stores slektning og lekekamerat i barneårene, Guilhem, barnebarn av Karl Martel og født i året 752. Han ble en tapper kriger, som kjempet drabelig mot Sarasenerne og vant seier over dem ved Nimes, Orange og Narbonne. Etter dette fikk han titelen fyrste av Orange. Men hans hu stod til ensomhet og klosterliv, og han søkte råd hos sin slektning, Karl den Store, som imidlertid ikke ville gi

slipp på ham. Guilhem fulgte Karl til Rom, hvor denne mottok som gave en splint av Kristi kors. Da Guilhem kom tilbake til Languedoc, ble han betatt av den ensomme, ville natur i Héroult-dalen, og opprettet her i 804 et kloster, hvor han etter en smertelig avskjed med sin barndoms kamerat, Karl den Store, tok opp klosterlivet sammen med noen få brødre. Keiseren forærte ham relikvien av Korset, som den dag i dag befinner seg i klosterkirken, og som var årsaken til at pilegrimene til Compostela la veien om dette bortgjemte sted.

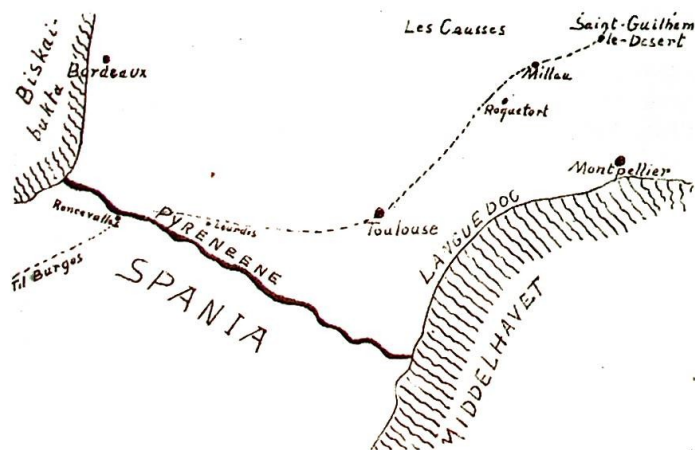
Av Guilhems kloster er nå bare kirken igjen. Den ble innviet i 1076, og er meget særpreget. Som alle gamle romanske kirker er den meget mørk og meget kald. Skipet med sideskip er den eldste del (9.—11. årh.); det er mindre enn koret (11. årh.). I et sidekapell oppbevares blant flere andre en gallisk-romansk sarkofag, som skal inneholde relikviene av St. Guilhem. — Utvendig er kir-kens apsis bemerkelsesverdig ved sin vakre rad av arka-der, atskilt ved fine små søiler, et trekk som minner om de romanske kirker i Lombardiet.

Hver Skjærtorsdags aften, fra middelalderen til våre dager, bæres splinten av det hellige kors i prosesjon gjennom St. Guilhems bakkete, små gater til det flakkende lysskjær av små oljelamper, laget av sneglehus, som de troende holder i hendene.

Pilegrimsveien til Compostela kan videre følges gjennom Languedoc fra Lodève til Millan. Dette er en meget vakker og interessant tur, som i våre dager kan foretas med regulær rutebuss. Fra de typiske languedocske lyngheier, overgrodd med timian, rosmarin og lavendel, stiger man oppover «Pas de l' Escalette», en vei som går i hårnålsvinger mellom bratte kalkstensklipper, delvis dekket av skog. Øverst oppe har man en vakker utsikt over en grønn dal med elven la Lergue i bunnen og den pittoreske landsby Pégairolles med sitt gamle slott, sine vinmarker, olivenlunder og morbærtrær.

Sletten som man nå er kommet opp på, hører med til de mektige høydedrag som strekker seg sørover fra Au-vergne, vest for Cevennene. «Le Causse du Larzac», som høysletten kalles hernede, strekker seg lett bølgende fremover, kilometer på kilometer, dekket av karrig vegetasjon: litt stivt gress, noen lavendeltuer, noen lave, evig-grønne eker. Stener hører også med i dette melankolske landskapet. De kan anta de mest fantastiske former: fragmenter av søyler, små tårn, og ved landsbyen Caylar, f. eks., narres man til å tro at her er ruinene av en gammel borg med tinder og tårn, og så er det bare klippestykker alt sammen! Sauer gresser heroppe i store flokker, for ikke langt fra hovedveien ligger Roquefort med de store ostekjellere.

Her oppe på den øde høyslette, som pilegrimene drog over, var det rimelig at de trengte steder hvor de kunne ta inn og hvile og søke beskyttelse. Tempelherrene og andre munkeordener sørget for dette. Omtrent midt

på sletten ligger landsbyen la Cavalerie, hvor de gamle festningsmurene enda er i behold. Og la Couvertorade, noe lenger øst, er en annen befestet borg hvor Tempelherrene var installert inntil de i det 14. århundre ble forjaget av Filip den Smukke og erstattet av Hospitalsridderne. En mektig ringmur er enda å se her.

Når pilegrimene var nådd så langt vest som til Toulouse, samlet de seg i St. Sernin, Syd-Frankrikes største og skjønneste romanske kirkebygg, og det rikeste på relikvier. Kirken ble påbegynt ca. 1060 og fullført i midten av det 12. århundre. Til å være romansk, er den ualminnelig stor, bare litt mindre enn Nôtre-Dame i Paris. Den er bygget med det mål for øye å romme enorme skarer av pilegrimer og å gi ceremoniene den størst mulige festivitas. Derfor har det imponerende skip 2 sideskip på hver side, samt gallerier. Det samme har transeptet. I koret er der både kapeller og koromgang til prosesjoner, og kirken har hele 8 innganger, hvorav den såkalte «Porte Miégevillie» er berømt for sine skulpturer, som kom til å danne skole i Syd-Frankrike. De viser både større uttrykksfullhet og friere bevegelser enn samtidige skulpturer fra det 12. århundre.

Klosterkirken St. Guilhem-le-Désert ligger inneklemt mellom steile, forrevne fjellsider i Herault-dalen i Languedoc.

Det som gjorde St. Sernin så søkt av pilegrimene, var ikke minst de skatter som oppbevares i de svære krypter under kirken. Her finnes nemlig relikviene av 128 helgener, derav 6 apostler, og en torn av Kristi tornekrone. St. Thomas av Aquino's hodeskalle kan man også se her.

Videre drog pilegrimene via St. Bertrand de Comminges i Pyrenéene, hvor Clemens V, den første pave i Avignon, og hans etterfølgere i det 14. århundre, påbygget og utvidet den vakre katedral p. g. a. den enorme tilstrømming.

Siste etappe før Spania var den lille by St. Jean-Pied-de-Port, beliggende ved inngangen til fjellpasset Roncevalles. Etter uhyre strabaser var nå målet nesten nådd, og pilegrimene i sine grå kapper og med et kors av løv i hendene skred syngende oppover bergsiden, hvor de la korset fra seg.

Lourdes og Fatima

For St. Olav av DOMENICO AIELLO

Den moderne verden — historikerne bør ikke la seg forarge — begynte i 1858.

Akkurat i dette året skrev John Stuart Mill sin «Avhandling om friheten», der han identifiserte friheten med misbruk og mangel på ansvar av sosial art.

I dette året publiserte Charles Darwin «Artenes opprinnelse» idet han ga mennesket apen som sin stamfar.

På samme tid lot Wagner myten om den teutoniske rases overlegenhet dominere i sine verker. Og til slutt, fremdeles i 1858, skrev Carl Marx: «Introduksjon til kritikk over den politiske økonomi», der han hevdet at økonomien er grunnlaget for menneskenes liv og kultur.

Mill, Darwin, Wagner og Marx, — disse fire menn skapte idéer som skulle dominere menneskene i et helt århundre. Mennesket ble frarøvet sin guddommelige opprinnelse og sin frihet. Mangelen på åndelig liv gjorde mennesket til en del av materien, den samme som verden er skapt av. Dermed hadde man ikke lenger behov for religionen. Massen ble gjenstand for de samme dristige idéer. De enset ikke lenger den himmelske appell.

Men se! — samme år, ved foten av Pyrenéene — i Lourdes — viste Den Hellige Jomfru seg for en liten bondepике: «Jeg er den uplettede unnfangelse», sa Madonna til Bernadette, — på det tidspunkt verden benektet arvesynden.

«Hvis Hun ble født uten synd.» skrev Fulton J. Sheen, «betyr det at ethvert menneskelig vesen er født nettopp

Middelalderens tro var sterk og skjønn og handlekraftig. Det oversanselige var for den tids mennesker det reelle, det virkelige liv, og livet her på jorden bare et kort intermeso. Derfor utholdt de utrolige anstrengelser og trosset store farer for å nå fram til St. Jakobs skrin og få del i den velsignelse som strømmet ut fra det.

Ingeborg Ansteensen.

Skal De til Spania?

Da må De ha denne boken. Skal De ikke, opplever De landet ved å lese den:

H. V. Morton: En fremmed i Spania, ib. kr. 22.—. På den mest underholdende måte får man en grundig innføring i spansk folkeliv, landets severdigheter og storslagne katolsk kultur.

Den som enda ikke har lest:

H. V. Morton: I Mesterens spor, ib. kr. 10.— bør gjøre det nå mens den er billig.

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL
Akersv. 5, Oslo. Tlf. 42 37 43.

med denne synd!», og senere sier han: «Å fordre dette privilegium som sitt, betyr en fordømmelse av de moderne, antikristne idéer.»

Mot denne utbredte materialismen innbød Maria hele verden til å gjenkjenne de høyere åndelige verdier. Mot dette slektskapet mellom mennesket og dyrene, stimulerer Maria mennesket til å heve seg over dem, og hige mot det største — mot Gud.

Mot dem som erklærte at «Religionen er som opium for folket», kom Guds hellige Mor for å rense verden fra løgnens gift, idet hun minnet dem om muligheten til å bli arvinger til himmelen.

Samme år som denne Marias viktige manifestasjon fant sted, ble de idéer født som skulle forme vår moderne verden. Akkurat på det tidspunkt verden hadde mest bruk for det, og menneskene tenkte minst på det.

*

1917.

Den 13. mai 1917, mens alle kirkeklokkene ringte til Angelus, vigslet pave Benedikt XV monsignore Eugenio Pacelli til titular-biskop av Sardis, — han som en dag skulle sitte på Peters trone og bli styrer av Moderkirken som pave Pius XII.

I Moskva brøt de første raseritokter løs som gikk forut for den kommunistiske revolusjon: Mens lærerinnen Maria Alexandrovitsj underviste katekismen i kirken, ble den gjenstand for herjing og enkelte av elevene ble drept under urolighetene.

I Fatima, fremdeles den 13. mai 1917, hørte tre små barn Giacinta, Francesco og Lucia, mens de gikk og gjetet kveget på beitet, klokkene ringe til Angelus. De var såvidt begynt å be, da de i ekeløvet så «en nydelig dame». Barna ble stående forvirret og litt fryktsomme. Da sa hun med yndig stemme:

«Ikke vær redde! jeg skal ikke gjøre dere noe vondt.» — Hun snakket og snakket . . . Hun sa så meget denne dagen, og også i dagene som fulgte.

«For å frelse verden vil Herren at menneskeheten skal vise hengivenhet for mitt rene hjerte, og jeg er kommet for dette. Hvis man lytter til meg, vil Russland en dag omvende seg, og alle mennesker vil få fred.»

Dette var hennes budskap. De kan ikke sees som bare en tilfeldighet, men som hellige vartegn det som skjedde den 13. mai 1917. Herren ville gi et spesielt tegn til menneskeheten for å oppfordre dem til uavbrutt å tenke på sin frelse. — Enda en gang viste Herren seg uendelig god mot oss. Han sendte oss Guds Mor, og fra Henne, gjennom de uskyldiges munn, har Han vist oss vegen vi bør følge. I lyset av Kristi budskap, skinner her Marias . . .

Og for oss står det bare igjen å lytte, — og å følge, slik Den hellige far utrettelig maner oss til fra Petri stol i Roma.

Domenico Aiello.

UTLANDET:

VATIKANET

Nye frimerker.

I anledning av 450-års dagen for opprettelsen av den pavelige sveitsergarde den 6. mai i år, sender Vatikanets poststyre ut en serie nye frimerker.

Tidligere krigsfanger i audiens hos pave Pius XII.

Pius XII mottok i midten av april over 50 000 tidligere krigsfanger som var kommet til Roma i anledning av at det var 10 år siden den pavelige hjelpekommissjon ble opprettet.

Paven holdt en tale hvor han uttrykte ønsket om at de som ennå befinner seg i fangenskap må få vende tilbake til sine hjem. «Vi ønsker inderlig at de var her blant oss alle de som dere har kjær, og som er skjult under den foruroligende betegnelse «forsvunnet». Mens vi sender våre bønner opp til Gud, ønsker vi av hele vårt hjerte at sorgen og smerten til alle de mødre, ektefeller og søsken som venter på sine, måtte finne barmhjertighet hos de som holder dem tilbake i en urettferdig landflyktighet.»

Kommunistiske manøvrer mot Vatikanradioen.

Kommunister har ved hjelp av radioamatører forsøkt å hindre utsendelser fra Vatikanradioen ved å utgi seg som representanter for Vatikanet. De forsøker å få radioamatørene til å opprette hemmelige avsenderstasjoner til fordel for katolikker bak jernteppet. De angivelige representanter for Vatikanet påtar seg å skaffe de nødvendige manuskripter samt tekniske og finansielle midler.

De radioamatører som har disse hemmelige stasjoner aner ikke hva som blir sagt under utsendelsene, da de ikke kjenner det språk som brukes. Stasjonene benyttes under navn av Vatikanradioen til å spre kommunistisk propaganda i vasallstatene.

Slike hemmelige stasjoner er nylig oppdaget i Irland og Portugal hvor de var blitt organisert av kommunister. De som hadde installert avsenderne var i god tro og mente de gjorde Vatikanradioen en tjeneste. Kommunistene griper til slike midler, da deres egne sendere ikke greier å lage så megen støy som ønsket for å forstyrre sendingene fra Vatikanet.

DE FORENTE STATER

Pave Pius XII ærefullt omtalt i det amerikanske Senat.

Representanten for staten New Jersey, Alexander Smith, uttalte nylig i Senatet:

«Pave Pius XII er for alle mennesker, det samme hvilken konfesjon de tilhører, et symbol på håp, han er en leder i kampen mot alle former for totalitære systemer, til fordel for en fredelig verden. Mennesker innen enhver religion kan ta eksempel av ham.» Senatoren ba derpå Senatet om å innta i protokollen en artikkel i New York Times i anledning av pavens 80-års dag. Forslaget ble vedtatt.

En annen senator, Alban W. Barkley, Kentucky, tidligere visepresident for De forente stater og metodist av konfesjon, sa følgende: «Pave Pius XII styrer Den katolske kirke med verdighet og stor forståelse. Jeg tror at det ikke i hele verden finnes en større kraft som arbeider for freden og demokratiet enn ham.»

Interkonfesjonell god forståelses-kampanje.

Katolikkene i staten Oklahoma lanserte for kort tid siden en kampanje for god forståelse mellom konfesjonene som falt meget heldig ut. 15 000 katolikker hadde tilbudt seg å invitere protestanter med til besøk i de katolske kirkene i Oklahoma. 25 000 ikke-katolikker var en søndag i de 180 katolske kirkene i staten. Menighetsmedlemmer viste dem døpefontene, korsveibildene, skriftestolene etc., og tok dem så med til en prest som forklarte messen, liturgien og de liturgiske klær. Siden har det vært friluftssammenkomster hvor grunnlaget for den katolske lære er blitt diskutert. Blant dem som deltok den første dag var mange protestantiske prester hvorav flere sa det var første gang de var innenfor en katolsk kirke.

ENGLAND

Sir Winston Churchill om Englands katolske århundrer.

Første bind av Churchills «A History of the English-Speaking Peoples» — «The Birth of Britain» — foreligger nå. Den gamle mester får igjen den mest anerkjennende omtale i pressen rundt om i verden. I «The Tablet» skriver den litterære kritiker bl. a.:

«Det hadde vært sannsynlig at en mann — som i 50 år har vært oppslukt av en verdslig tidsalders politikk, av en verden hvor fortrenghingen av religionen har vært det normale, men som sett under en videre synsvinkel bare er et unormalt og midlertidig tidsavsnitt — ville ha vært «klosset» når han skulle behandle århundrer hvor den katolske religion var det mønster som satte sitt preg på menneskene. Man kunne ha ventet at han hadde fått gale proporsjoner ved å lese bakover fra vår tid. Men det hele er forbausende riktig sett der han ferdes med ærbødige, men freidige skritt blant mennesker som tror så helhjertet på det han selv aldri har trodd på.»

Utallige forfattere har skrevet om Jeanne d'Arc i de senere årene. Her er litt av det Churchill sier om henne: «Jeanne var et vesen som var løftet så høyt opp over vanlige mennesker at hun er uten sidestykke i en tusenårsperiode. Opptegnelsene om rettergangen mot henne gjør oss kjent med kjensgjerninger som har holdt seg levende gjennom tidens tåke helt frem til i dag. Hver enkelt generasjon kan dømme henne etter hennes egne ord. Menneskeslektens naturlige godhet og verdi var inkarnert i henne i en makeløst fullkommen grad. Uovervinnelig mot, uendelig medfølelse, den enkles dyder, den rettferdighets visdom lyste i henne. Hun lovpriser idet hun befri den jord hun sprang opp fra. Alle soldater skulle lese hennes historie og tenke over denne sanne kjempers ord og gjerning, hun som i løpet av et eneste år uten teknisk kunnen åpenbarer seierens hemmelighet.»

Nåtidens mennesker og den kristne askese.

Redigert av franske dominikanere er det utkommet en bok om kristen askese og moderne mennesker. Boken er oversatt til engelsk, «Christian Asceticism and modern Man», og i den anledning skriver Dom Bede Griffiths i «The Catholic Herald»:

Det foregår for tiden utvilsomt en dyptgripende forandring med hensyn til den kristne askese. Man kan bare tenke på den nåværende praksis angående fastetiden. For bare en generasjon tilbake ble fasten før påske strengt overholdt av alle praktiserende katolikker i de fleste land i Europa. Nå er det gitt dispensasjon fra reglene hele verden over unntatt for askeonsdag og langfredag.

Dette er bare ett eksempel på den forandring som finner sted. På mange områder ser man at asketiske metoder og øvelser som er blitt tradisjonelle gjennom flere hundre år, ikke lenger virker etter sin hensikt.

Ovennevnte bok av franske vitenskapsmenn, redigert av dominikanerne, er et av de første alvorlige forsøk på å møte den situasjon som har oppstått og å gi råd om retningen for den nye utvikling.

Det mest betydningsfulle kapittel i boken er av Fr. Dubarle, O.P., om de antropologiske faktorer som er bestemmende for botsøvelsene. Han er kommet til at mange av det religiøse livs tradisjonelle øvelser som faste, begrenset søvn, anvendelse av hårskjorte o.l., og enda mer, ydmykelser man selv har pålagt seg, ikke lenger virker slik som opprinnelig ment. Tvert i mot er de snarere en hindring enn en hjelp på veien til hellighet.

Hva er grunnen? Han svarer at det har foregått en omfattende forandring i den menneskelige natur. Det er et fenomen som ikke bare gjelder individene, men den kollektive bevissthet.

I generasjonenes løp foregår det en slags utvikling, både når det gjelder den psykiske konstitusjon og bevissthetens åndelige funksjoner. Med andre ord, det har foregått og foregår stadig en voldsom psykologisk forandring i den menneskelige natur, og dette forandrer selve betingelsene for det åndelige liv.

Denne forandring har foregått ned gjennom århundrene, i det minste siden Renessansen, men har øket kolossalt i de senere tider på grunn av den moderne sivilisasjons tempo. Et av de tydeligste eksempler på forandringen er å finne i vår reaksjon på smerte. Det kan ikke være tvil om at det moderne menneske er langt mer følsom for smerte enn folk for bare 100 år siden.

Men det er meget alvorligere at vi har begynt å oppdage de nære forbindelser mellom nytelse og smerte. Perverse

nydelser var sannsynligvis mindre alminnelig i tidligere tider, i alle fall var de sikkert mindre bevisst. Strenge botsøvelser som bruk av hårskjorte o.l., må derfor, hvis de overhodet skal anvendes, overvåkes omhyggelig.

Det synes å være klart at de moderne livsbetingelser skaper langt mer nervøse temperamenter enn tidligere tiders harde forhold. Følgelig kan innskrenkninger med hensyn til mat og søvn, i stedet for som før å være virksomme midler i det åndelige livs fremgang, nå bli en hindring ved å bringe kropp og sjel ut av likevekt.

Dette er noen eksempler på de problemer som oppstår i forbindelse med den kristne askese i våre dager. Man finner også i nevnte bok kapitler om askesen slik den har vært praktisert til forskjellige tider. Middelalderens askese var forskjellig fra den som ble brukt i Kirkens første tid, og Motreformasjonens er igjen forskjellig fra Middelalderens.

Vi er nå kommet inn i en ny alder i kristendommens liv, og vi må finne en form for askese som er tillempet våre behov. Som veiledning har vi de fundamentale prinsipper for kristen askese som er skrevet ned i Det nye Testamente og er grunnlagt på Kristi egen lære og hans eksempel. «Hvis noen vil bli min disippel, må han fornekte seg selv og ta sitt kors opp og følge meg» er den kristne askeses universale lov, like fullt gjeldende nå som noensinne. Det står til oss å finne ut hvordan denne lov kan anvendes i våre moderne livsforhold.

FRANKRIKE

Østen-Vesten uke.

Fra 24. til 29. april organiserte en komité i Paris, «Frankrike-Østen», en uke for en bedre forståelse mellom menneskene i den østlige og vestlige del av verden. Følgende emner ble behandlet: Frankrike og Østen, den arabiske verden og Vesten, den jødiske verden og Vesten, hyldest til Charles de Foucauld, Østens innflytelse på Vesten, Frankrike og det armenske folk. Blant foredragsholderne var Robert Schumann, Louis Massignon, Abd El Jalil, Stanislas Fumet, etc.

INDIA

Katolsk konsultasjonskontor for ektepar.

I Bombay har Katolske kvinners velferdskomité opprettet et kontor til hjelp for katolske ektepar som vil ha noyaktig kjennskap til Kirkens lære om ekteskap og familieliv. En stab av katolske leger er tilknyttet kontoret.

ITALIA

Ordenssøstre til Sovjetsamveldet?

I Roma er det for tiden ca. 70 ordenssøstre som forbereder seg for misjonsvirksomhet i Sovjetsamveldet. Det er meningen at de skal dra av sted så snart de politiske forhold bak jernteppet tillater det. Søstrene kommer sammen tre ganger i uken i Alfieri-palasset i Roma for å lære russisk.

Internasjonal kongress for studiet av spedalskes sosiale forhold.

Den første internasjonale kongress om behandlet de spedalskes omskolering og sosiale rettigheter, ble holdt i Roma i april i år. Den var organisert av Malteserordenen, og over 200 spesialister innen legevitenskapen fra ca. 50 forskjellige land deltok, foruten delegerte fra Den hellige stol og fra Verdens helseorganisasjon.

Enda i dag lider mellom 10 og 12 millioner mennesker av denne fryktelige sykdom i land utenom Europa. Hensikten med kongressen var først og fremst å overvinne alle de fordommer som stiller seg i veien for tidligere spedalskes tilbakevenden til samfunnet. Takket være legevitenskapens fremskritt i behandlingen i løpet av de senere år, er nå spedalskhet en sykdom som kan helbredes.

Pave Pius XII talte på fransk til deltagerne i kongressen, og oppfordret til en mer energisk og omfattende aksjon i den kamp som føres mot spedalskhet og dens sosiale virkninger. Han håpet på en internasjonal katolsk komité som skulle sørge for at tidligere og nåværende spedalske på alle måter fikk åndelig og materiell hjelp og støtte.

Stor oppslutning om 1. mai-feiringen.

Italienske katolske arbeidere svarte spontant og helhjertet på appellen om å gi 1. mai et kristent preg ved å feire St. Joseph på denne dag. Rundt om i landet var det manifestasjoner til ære for arbeidet og arbeiderhelgenen. I Milano var ca. 250 000 medlemmer av «Italienske katolske arbeideres forening» samlet, og etter å ha mottatt velkomsthilsener av

de sivile autoriteter og lederne for bevegelsen, deltok de i en friluftsmesse som ble feiret av mgr. Montini, Milanos erkebiskop.

Etter messen hørte og så den enorme menneskemengde pave Pius XII da han sendte sitt første budskap for dagen ut gjennom radio og televisjon. Paven talte fra Peterskirken hvor ca. 30 000 tilhørere var forsamlet.

Like etter talens slutt gikk et helikopter opp fra Domkirkeplassen i Milano. Det hadde ombord en statue i bronse av Jesus — arbeideren — og 5 arbeidere som representerte de 5 verdensdeler. Flyet landet på St. Petersplassen i Roma kl. 5 om ettermiddagen. Statuen var en gave til pave Pius XII, og skal stå i den kirke som de katolske arbeidere bestemte å gi paven til hans 80-års dag. Kirken skal reises i et tett befolket arbeiderkvarter i Roma.

I sitt budskap som varte i vel 30 minutter, talte Paven om den åndelige og konstruktive enhet som bør samle alle arbeidere, og om den orden og fred som bør stråle ut over verden.

MALTA

Den katolske kirke får skriftlige garantier.

Den britiske regjering har lovet de skriftlige garantier om

Den katolske kirkes rettigheter som erkebiskopen av Malta, mgr. Gonzi, har anmodet om.

SYD-AFRIKA

Studentene og Den katolske kirke.

L'afrikansk Studentbond, en studentorganisasjon for afrikanske studenter, har under en kongress i Bloemfontein rettet voldsomme angrep på katolisismen, liberalismen og kommunismen, idet de ble betegnet som afrikanernes tre hovedfiender. Den katolske kirke ble bebreidet ikke å innskrenke seg til bare religiøs aktivitet. «På skolene, misjonsstasjonene og hospitalene preker og praktiserer Den katolske kirke et brorskapsforhold blant hvite og sorte som er farligere enn de kommunistiske teorier.»

UNGARN

Erkebiskop Czapik død.

Erkebiskopen av Eger, mgr. Gyula Czapik, døde for en uke siden på et hospital i Budapest. Erkebiskop Czapik ble 69 år gammel, og etter kardinal Mindszents og erkebiskop Grösz' arrestasjon har han vært den ungarske bispekonferansens representant hos regjeringen i Ungarn.

<p>VÆR SIKKER på førsteklases varer til kjøkkenet.</p> <p>De fleste kjøkkensjefer vet de er trygge med ROHDE Gelée, Puddinger, Sauser (også spesialtyper, ferdigsøtet, for diabetikere) ROHDE Syltetøyer, Marmelader, Safter</p> <p>ROHDE Boks 95, Trondheim.</p>	<p>TRONDHEIM</p>	<p>CARL HAUGH Sentr.bord 28766 - Trondheim Toilettpapir - Papirhåndklær Røntgenkonvolutter</p>
<p>Et ord er nok ...</p> <p>KVALITET <i>Johan O. Helgesen</i></p>	<p>Ole Dahl</p>	<p>TH. GRANDE & SØNN Elektrisk installasjonsforretning Haldensgt. 5 - Trondheim</p>
<p>BERG & VIGUM A/S Elektrisk Installasjonsforretning Telf. 21 483 - Trondheim</p>	<p>BØNDERNES SALGSLAG Munkegt. - Trondheim Leverandør til St. Elisabeths Hospital</p>	<p>Lykkekaffe - Lykkete I. K. Lykke A/S Trondheim</p>
<p>CARL STÜCKRATH SØNDRE GATE</p> <p> Sykeartikler Forbindingsaker Bandasjer Ortopediske Kir. instrumenter innleggssåler</p>	<p>A/S TRONDHJEMS MARGARINFABRIKK Munkegaten 5 - Trondheim Leverandør til St. Elisabeths Hospital</p>	
<p><i>Chr. Brinchmann & Co</i></p>	<p> K. LUND A/S Rørleggerforretning - Rørhandel Trondheim Etablert 1874</p>	
<p>A/S TRONDHJEMS JERNINDUSTRI Sykesenger - Stålrørsmøbler</p>	<p>Trondhjems Farvehandel Bransjens største forretning NORDENFJELLS</p>	

Erkebiskop Czapik hadde i de siste måneder flere ganger gjort seg til talsmann hos regjeringen for et «generalamnesti» for alle de arresterede prester og legfolk. Han hadde ved hver eneste leilighet presisert at det ikke kunne bli tale om en fast overenskomst mellom stat og Kirke i Ungarn så lenge kardinal Mindszenty ikke var vendt tilbake til sitt bispede.

VIET-NAM

Igjen flyktninger på veiene . . .

Til tross for store anstrengelser fra franske hjelpeorganisasjoner, fra den amerikanske N.C.W.C., og fra regjeringen, er flyktningene — ennå 18 måneder eller mer siden deres

ankomst til Syd-Viet-Nam — stadig flyktninger. De er ikke innlemmet i samfunnet hverken sosialt eller økonomisk. Enkelte områder, som rundt Saigon, er alt overbefolket, og andre har ikke utviklingsmuligheter på grunn av dårlig jord og mangelfull tilgang på fuktighet. Andre steder igjen kreves det betydelig investering og mange års oppdyrking, og i mellomtiden er flyktningenes liv avhengig av hjelp utenfra.

Enkelte av dem har fått en sjanse, det gjelder særlig de som er kommet til fiskerbyene. Men det store flertall har ikke kunnet slå rot, og det er et alminnelig syn å se flyktninger i store flokker som igjen har gitt seg i vei med sin usle bagasje for å finne en ny utvei — som de håper må bli den siste.

BERGEN		
<p style="text-align: center;">Hopsdal & Dahl A/S Aut. Installatør, Radio- og Utstysforretning TORNØEGÅRDEN - BERGEN</p>		 i Nygårdsgt. ved Eldorado
<p style="text-align: center;"><i>Hoitere og skånsommere vask med</i> « R E F O R M » BERGENS SÅPEFABRIKK ½</p>		
<p style="text-align: center;">½ Kr. Madsens Bok- og Papirhandel BERGEN Bryggen 5 - Leppen - Telefon 11.48 2</p>	<p style="text-align: center;">½ Smith Sivertsen's Bakerier & Conditorer</p>	
<p style="text-align: center;">A/S BJØRN Tøsse MØLLE</p>	 STRØMPER	<p style="text-align: center;"><i>Brødr. Krelis</i> <i>Børste & Penselindustri</i> Telefon 11317 - Bergen</p>
<p style="text-align: center;">A/S BERGENS MONIERFABRIK Murmester og entreprenørforretning Tlf. 10341 - 17243</p>	<p style="text-align: center;">A. K. EGGE A/S Frukt og grønnsaker En gros</p>	<p style="text-align: center;">ANTON OLSEN Murmester</p>
<p style="text-align: center;">L. W. TORNØE ½ ≡≡≡ <i>Papirhandel</i> ≡≡≡ BERGEN</p>	<p style="text-align: center;">Murmester M. OLSEN ½ Entreprenør Centralbord 13635</p>	
<p style="text-align: center;"> <i>Størst utvalg</i> i <i>moderne</i> <i>kjøkkenmaskiner</i></p>	<p style="text-align: center;">ERLING KRAGE A/S PRYD- OG BRUKSKUNST Bergen Telefon central 14 110 Telegramadresse: «Kjell»</p>	
<p style="text-align: center;">Didr. Andersen & Søn A/s Telgr.: Glas BERGEN Tel.: 15090</p>	<p style="font-size: 2em;"><i>Chr. Vestrheim ½</i></p> <p style="text-align: center;">MEK. VERKSTED & RØRFORRETNING VESTRØMKAJ 1 - BERGEN - TELEFON 16794</p>	

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46
Privat 41 64 78 - 69 43 72

Melitta

KAFFETRAKTER
og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

Spesialforretning i
RUSTFRITT STÅL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II
Tlf. 33 36 24 - Oslo
Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

Til buljong
supper, sauser
og stuinger

NOREX SUPPE
KRAFT

BULJONGPULVER og
ekte KJØTTEKSTRAKT

OBS!
Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi
den tidligere
adresse!

*All slags
forsikring*

ANTH. B. NILSEN & CO.'S
ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

SØREN HANSSEN
Kolonialforretning
Langes gate 6 - Oslo
Telefon 33 77 34

FRITZ W. LILJA
Stålrørstoler
Tollbugt. 25 - Oslo
Telefon 41 46 49

MICHAEL BERG
Autorisert installatør
Theresegt. 26, Oslo
Telefon 60 24 05

C. HAGERUP ØSTBYE
Fayance, Keramikk
Krystall, Leker.
Tlf. 46 55 35, 46 57 40
Bogstadv. 29 - Oslo

ODDVAR J. LØDENG
MURMESTER & ENTREPRENØR
OSLO

Allslags snekkerarbeid utføres
REIDAR MYRVOLD
Gladsvei 23, Grefsen
Tlf. 37 57 68

WISBECH
Majorstua - Oslo
MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

Joh. Weydahl A/s
Oslo - Centralb. 68 18 07

KAFFE
og
HERMETIKK
en gros

A/s E. Sunde & Co. Ltd.
Oslo
Alt i rørbransjen

G. GALLIGANI
PRYD- OG BRUKSKUNST
OSLO

A/s Norsk Medicinsk Varehus
Pilestredet 7 - Telef. 33 43 70 - Oslo
Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk